

Tað almenna synda- bukkur og skálkaskjól

HOYRDU tit figgjarguru fólkaflaks-
ins í útvarpinum hóskvöldið! Um ikki
tá skulu vit fegnir endurtaka nakað av
tí her og sjálvandi eisini gera okkara
viðmerking.

FÍGGJARNEVNDARFORMAÐUR-
IN Anfinnur Kalsberg, sum eisini
hefur drúgvur royndir sum vinnulívs-
maður, grannskoðari og landsstýris-
maður, hevur givið skarvin yvir. Ein
dómadagstala av eini aðrari verð.
Sjálvandi skal ein politikari vera
realistiskur, men máti skal veia við
vónloysinum. Alt gongur tann skeiva
vegin sigur hann, og tí mugu vit til at
spara kanska eina hálva milliárd
avtrát í tí almenna sektorinum á kom-
andi figgjarlóg. Hetta var loysunnar-
orðið hjá hesum annars roynda tús-
undunstnaranum í politikki og
vinnulívsvirksemi.

TAD eru tey nýggjastu hagtöluni yvir
inntøkur og útreiðslur hjá landskass-
anum, sum hava lopið hvøkk á figgjar-
arnevndarformannin. Og tað siga vit
hann heldur ikki ringan fyrri. Tað man
koma honum og yvirfiggjarsjóran
hansara í Tingnesi dátt við nú at
skula viðganga fullkomiliga skeivu
metingar og figgjarpolitikki. Ikki so
løgdi heldur, tá hugsað verður um,
hvussu figgjarlógin í evstu løtu varð
trúlað gjøgnum tingið beint fyrri
nýggjár.

BEISKI veruleikin, sum hesir menn
nú mugu siggja í eyguni, er tann, at
teir hava skotið heilar 500 mill. kr.
við síðuna av. Hetta er talið, sum fak-
fólk halda fer at mangla í á figgjar-
lóginu, tá árið er liðið. Nei, hetta er
eingin prentvilla. Talið 500 milliónir
er ikki at víka. So nógv skutu hesir
okkara góðu "figgjarsjórnarar" við
síðuna av, tá teir - fyrri at varðveita
eina óarbeiðsfara samgongu - skund-
aðu eina figgjarlóg íggjøgnum, eina
figgjarlóg, sum hvørki ver ella er
fuglur ella fiskur.

STØÐAN er tann, at landið fær nógv
minni inn í tolli, skatti og øðrum
gjøldum, og harafturat verða útreiðsl-
urnar til eitt nú effektiv viðhald nógv
størr, enn teir vildu viðganga, tá
figgjarlógin varð snikkað til. Og
sjálvsagt minka inntøkurnar, tá somu
menn um sama mundið langa brems-
urnar í botn, soleiðis at alt virksemið
í landinum steðgar upp og fólk harvið
gerast arbeiðsleys. Og útan arbeiði
verða heldur eingir pengar at keypa
fyrir og tað vil so aftur siga, at inn-
flutningurin minskar og tollurin harvið
eisini. Og soleiðis kundu vit hildið
fram at reksa upp simplu grundset-
ningarnar í einum og hvørjum figgjar-
politikki. At vaksni menn lata seg
velja í álitisstørv at umsitja okkara
figgjarpolitikki - og teir ikki ein gang
vita, at tú fært ikki meira inn í skatti
og tolli við at steðga næstan øllum
virksemi - er ovboðið.

ANFINN KALLSBERG letur ongan
iva vera um, at hann hevur mist allar
vónir at fáa hetta samfelagið at koyra
viðari. Einasta gongda leiðin er at
minka um almenna virksemið, tí tað
ber ikki til longur at halda lív í
hesum mongu almennu stovnunum
bara fyrri at varðveita nøkur
arbeiðspláss.

HETTA er ábyrgdarleys tala. Tað er
einvíst og jánkasligt bara at geva
teimum almennu stovnunum skyldina
fyrir allar okkara trupulleikar og sam-
tíðis halda at kuta vit teir burtur skal
tað nokk fara at ganga. Men hetta er
kanska einum fólkaflaksmanni líkt!
At standa fram í útvarpinum og boða
út til hvørt heim í landinum, at
almennu stovnamir tæna bara einum
endamáli: at halda lív í sær og sínum,
tað er ein sera grov niðurgerðing av
teimum mongu fólki her arbeiða, ja
m.a. eisini teimum fólki, sum
hava havt tað fyrri m.a. Anfinn
Kalsberg týðningarmikla arbeiði, at
skula rokna út og avgreiða almenna
stuðulin til hansara skip og hansara
klientar. Hesi fólk í almennari
tænastu man sami Kalsberg neyvan
hugsa um, tá hann niðurger almenna
sektorin, tí tað eru m.a. hesi fólkin,
sum syrgja fyrri, at stuðningur verður
latin til eitt í mongum førum ikki
lønandi vinnulív.

FÍGGJARNEVNDARFORMAÐUR-
IN umboðar tað fultkomna máttloysið,
sum vit so avgjørt ikki hava brúk fyrri
í hesi tíð, har ungar familjur rýma av
landinum dag um dag. Her hava vit
ein mann í einum av landsins týðning-
armestu størvum, sum fullkomiliga
hefur mist álitið á einum og øllum,
ja helst eisini vinnulívinum, sum
hann tí ikki tekur uppá tungu, nú
hann hevur valt at gera tey í
almennum størvum til syndabukk og
havandi ábyrgdina av allari kreppuni.

HVAT við strukturbroytingunum,
sum tit hava tosað so nógv um! Týrt
tú einki uppá tær harra figgjarnavnd-
arformaður ella er tú bangin fyrri, at
hesar broytingar ein daga fara at
sannføra okkum øll um, at tað alment
stuðlaða vinnulív, sum tú og aðrir
fólkaflaksmenn so heil hjartaðir hava
gingið inn fyrri og ment, skal verða
avdúkað sum veruligi syndarin í øll-
um hesum kreppuprátinum!

OG harra formaður, hevur tú mist
trúna á, at tað ber til at fáa meira
burtur úr verandi tilfeingi okkara, at
nýggjár og skilagóðar lögur kunnu
vera við til at rætta búskaparlígu
myndina!

UM tú ert so góðtrúgvinn at halda, at
tað ber til at loysa allar samfelagsins
trupulleikar bara við at tveita starvs-
fólk á almennum stovnunum til hús
og út í arbeiðisloysi, so er tú ikki
uppgávu tína vaksni.

TAD er annars symptomatiskt fyrri
hesa samgonguna, at ein figgjar-
nevndarformaður við so stórar á-

byrgd kemur við so ábyrgdarleysum
úttalislum.

ER samfelagið í kreppu, og tiltøk
mugu setast í verk, so er greitt, at vit
vera øll at gjalda so ella so. Og tá
sleppur so tann almenni sektorurin
heldur ikki undan. Men at gera øll
tey, sum starvast hjá tí almenna til
syndabukk, tað kunnu vit ikki
góðtaka.

VIT hava á hesum stað aftur og aftur
víst á týðningin í at gera langtíðar-
loysnir - at seta út í kortið lang-
tíðarætlanir. Hetta merkir, at menn og
kvinnur mugu seta seg niður og
planleggja fyrri bæði vinnulívs- og
almenna útbýgging. Hvat hava vit
tørv á, hvat hava vit ráð til, hvat
kunnu vit vera fyrriuttan osfr. Neyðugt
er at gera eina neyva skráseting av
bæði vinnuligum sum almennum
virksemi fyrri at finna fram til, hvussu
vit gera bæði vinnu og almenna
sektorin meira effektivan og rationell-
an.

OKKUM tørvar nýhugsan, okkum
tørvur nýggi fólk at stinga út í kortið,
hvát vit vilja og hvat vit kunna, bæði
sum politikarar og vinnulívsfólk.
Tann vanlukku má tó ikki henda, at
teir, sum nú stýra fyrri borgum, taka
vónina og trúna uppá framtíðina frá
tí uppvaksandi ættarliði, sum skal
standa við stýrisvøl, tá føroyska skút-
an stevnr inn í eina nýggja öld.

VIT mugu nú til at leggja trong-
skygdan og frelstan flokspolitikk á
hillina eina tíð - og heldur í felag
royna at fáa skútana aftur á beint. Vit
mugu vera so mikið vaksni og ærlig,
at vit tora at viðganga gjørd mistøk.
Saman mugu vit til at tosa um, hvussu
og hvat vit kunnu læra av hesum
mistøkum. Vit mugu taka í egnan
barm og viðganga, at eitt nú okkara
ófullfiggjaða demokratiska stýrisskip-
an hevur ikki álúð virkað eftir ætlan.
Atkvøðufiskari og kompromispolitikk-
ur leigar stóran part av skylduni, at tað
nú leikar so harti á, tí allir sum ein
hava politikararnir lovað og játtað sær
og sínum gull og grønar skógir. Hetta
hefur kostað samfelagnum nógvan
nógvan pening tað verið seg í havni,
vegir, skip, virki, stovnar osfr.

VIT hava útbýgt infrastrukturn, tvs.
sambandið millum bygdir og oyggjar,
so nógv, at fá lond í heiminum kunnu

javnetast við okkum. Um somu tíð
hava vit úttan nakra sum helst heild-
arætlan bygt virki í næstan hvørjari
bygd, eitt nú heili 22 flakavirki. Nú
vit líta aftur um bak, siggja vit, at her
hefur tørvur planleggjg so tað for-
slóð. Milliðarmir vit hava lagt í veg-
ir, havni og berghol tey nógvu sein-
astu árinu lærdu okkum ikki at vísa
hógv og byggja við skili, tá
vinnulívið skuldi mennast. Við so
góðum sambandi millum bygdmar í
landinum hevði verið skilabetri við
færri virkjum, soleiðis at hvør eindin
var nakað størri og harvið hevði betri
møguleika at vera seg. At vit hava
tvey flakavirki í Sandoyinni, trý á
Skálafjørðinum, trý í Suðuroynni,
tvey í Fuglafirði, tvey í Sundalagnum
og tvey í Vágum eru talandi dømi um
tørvandi planleggjg. Nú er tað so
farið. Men tað er við hesum í huga vit
skulu leggja framtíðina til rættis.
Skulu vit skerja her og har, so mugu
vit eisini hyggja eftir, bæði innan
vinnulívið og tað almenna, hvat vit
hava duplutfunktiúnir og meira enn
tað. Men spurningurin er so, um tað í
heila tíði ber til, tí lokalpolitikkurin
er so sterkur her á landi.

SKAL figgjarlógin komandi skerjast
enn meira so eiga vit longu nú at fáa
eitt alment orðaskifti um hetta. Her
mugu vit tó einaferð enn ásanna,
hvussu tørført tað er at fáa føroyskar
politikarar, vinnulívs menn, fólk í
privatum og almennum størvum í
heila tíði at siga sína hugsan. Øll eru
líkasæl. Hvar eru tit mongu fólk við
útbúgvingum av ymsum slag - hví
hoyra vit einki til tykkara. Hví koma
tit ongantíð við tykkara bidragi til
almenna og neyðuga tjakið um,
hvussu samfelagið skal útbýggjast.
Eru tit allir ræðuskítar ella hava tit so
nógv álitið um so mikla vanvirðing fyrri
okkara politikarum, at tit ikki úma at
gera hendur tykkara "skitar"! Tað
sigur ikki so lítlið um okkara sam-
felag, at orðaskiftið í størstan mun
gongur fyrri seg í lesarabrevateigum
Dimmalættingar undir túsundtals
dulnevnum.

VIT hava nú sæð, hvussu tveir
fylgjandi figgjarmálaráðharrar, tann
fyrri tjóðveldismaður og tann seinni
sambandsmaður, hava rikið figgjar-
politikki. Fyrri báðar tveir er galdandi,
at teir ongar ella lítlar fortreytir hava
havið fyrri at reka figgjarpolitikki. Báðir
hava teir vegna tørvandi fakkunnleika
á ókinum tíðið avgerðir, sum ikki
røkka longur enn fram til dagin í
morgin. Hvørigin hevði/hefur vísiún-
ina at siggja longur fram. Og úrslitið
er hareftir. Kanska skulu vit aftur
fram móti nýggjárstaftan, áðrenn vit
fáa eina nýggja figgjarlóg í hús. Hest-
verk er lastverk. Tað hevur eyðkent
hesar báðar seinastu figgjarmálaráða-
harrarnar. Tað er eitt hálvt ár til enn
ein figgjarlóg skal verða samtykt. Og
tit eru enn ikki farnir til verka. Tað
benda úttalisluni hjá m.a. figgjar-
nevndarformanninum í útvarpinum
hóskvöldið á.

jamú